

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบรับลงบทความในวารสาร

เรียน นางสาวศัสยมน สังเว

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ลงบทความ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรุ ระดับปริญญาตรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อลงพิมพ์ในวารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นั้น กองบรรณาธิการได้พิจารณาแล้ว และให้ความเห็นชอบนำตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓๖ เดือนมกราคม-เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งวารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้รับการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่ม ๒ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์บทความอื่นจากท่านในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย)

บรรณาธิการวารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน

สำเนาถูกต้อง

บัณฑิตวิทยาลัย

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๓

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๓

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้

สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี

The Development of Problem-Based Learning Instructional Model Focus on
Study Skills to Promote Problem Solving Skills and Learning Management

Skills for Undergraduate Student Teachers

ศัสยมน สังเว¹ เรขา อรุณวงศ์² พิทักษ์ นิลนพคุณ³

Satsayamon Sangway¹, Rekha Arunwong² and Phithack Nilnopkoon³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ ทางด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านจิตวิทยาการศึกษา และเป็นผู้มีประสบการณ์การสอนในคณะครุศาสตร์ จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์เฉพาะตามรูปแบบ เนื้อหาสาระที่ใช้สอนตามรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซึ่งมี 9 ขั้นตอน การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ บทบาทผู้สอน และบทบาทผู้เรียน โดยกำหนดผลที่เกิดกับผู้เรียนได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, Doctor of Philosophy Degree in Curriculum and Instruction, Valaya Rajabhat University under the Royal Patronage

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, Assistant professor in Curriculum and Instruction, Valaya Rajabhat University under the Royal Patronage

³อาจารย์ สังกัดสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, Lecturer in Curriculum and Instruction, Valaya Rajabhat University under the Royal Patronage

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศัสยมน สังเว, satsayamon@vru.ac.th

รับเมื่อ แก้ไข ตอบรับเมื่อ เผยแพร่

ABSTRACT

The objective of this research was to develop the Problem-based Learning Instructional Model which focuses on study skills to promote problem solving skills and learning management skills for undergraduate student teachers. The samples were 5 experts with qualification who has an experience in curriculum and teaching, evaluation and assessment, educational psychology, and has teaching experience in the Faculty of Education. The data from the literature review and the in-depth interviews revealed that the developed of Problem-based Learning Instructional Model which focuses on study skills to promote problem solving skills and learning management skills for undergraduate student teachers consist of principles, concepts, and related theories, specific purposes, specific contents according to model, Model learning management process with nine steps, measurement and evaluation, and teacher's roles/ students' roles by specifying the students' outcomes, including the problem solving skills and the learning management skills. The overall is suitable at the highest level.

Keywords : Problem-based learning instructional model focus on study skills

กุ่มิหลัง

เมื่อประเทศก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อให้รองรับสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) การพัฒนาประเทศ จึงมุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้เป็น ประชากรที่มีคุณภาพให้มีความสามารถรอบด้าน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งความสามารถทางการคิด และการแก้ปัญหา การ จัดการศึกษาภายในประเทศจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้อง ปรับเปลี่ยนโมทัศน์ทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องและตอบ รับต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ซึ่งนอกจากสอดคล้อง เหมาะสมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว ระบบการศึกษา ไทยยังต้องเตรียมความพร้อมให้มากขึ้นเพื่อให้ทันต่อยุคของ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในอนาคต อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญใน การพัฒนาคุณภาพตัวบุคคล ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพในส่วนอื่น ๆ ตามลำดับ การศึกษาจึงเป็นพลัง ขับเคลื่อนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชากร การจัดการระบบการเรียนรู้ในยุค ปัจจุบันจึงพยายามปรับเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้บรรยายมา เป็นคณะครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมในการจัดการระบบการ เรียนรู้ (Pedagogy) ให้นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือไปสู่การเรียนรู้ เป็นการแสวงหาความรู้ และเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้ลงมือกระทำ

(Active learning) ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) ครูต้องมีคุณสมบัติมากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ สอน (Teacher) ครูต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะการ เรียนรู้ (Learning coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำ ให้นักเรียนเดินทางไปสู่โลกของการเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัดได้ บทบาทของครูจากยุคสมัยก่อนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ครูในโลกยุคใหม่ต้องมีความรอบรู้มีความสามารถในการ แสวงหาความรู้ มีทักษะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือแม้แต่การรู้เท่าทันข้อมูลในยุค ปัจจุบัน มากกว่าการเป็นเพียงผู้ดูแลรายวิชาที่สอนเท่านั้น ครู ต้องเพิ่มบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน เสริมสร้าง ทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มี คุณค่าต่อการเรียนรู้และมีความหมายต่อนักเรียน ดังนั้นการ เสริมสร้างองค์ความรู้ (Content knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และ สมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ จะนำนักเรียนไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การวางแผนการจัดการ ยุทธศาสตร์ทางการสอนของครูจึงนับเป็นสิ่งที่ท้าทาย ศักยภาพและความสามารถของครูผู้สอน ครูจะออกแบบ กิจกรรมอย่างไร มีวิธีบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้ตอบสนองต่อคุณลักษณะของเด็กไทย ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน

นางสาว

ระดับอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่จบไปเป็นครู

การพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศในปัจจุบันได้ยึดตามแนวทางกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) มีเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2565 คือ ต้องการยกระดับคุณภาพของวงการศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของภาคแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2556) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้เฉพาะในเนื้อหาวิชาเพียงเท่านั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา โดยครูผู้สอนต้องเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้คิด และแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ดังนั้นในกระบวนการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู จึงถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญในการที่จะพัฒนาบุคคลที่จะเป็นครูในอนาคตให้มียึดความรู้ มีมุมมอง และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนานักเรียนของตนเองให้มีคุณภาพ และมีศักยภาพการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning-PBL) นับเป็นวิธีการเรียนรู้หนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ได้ดี เนื่องจากเป็นวิธีหนึ่งที่มีแนวโน้มให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ (Experiential learning) ที่เป็นประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากวิเคราะห์เหตุการณ์หรือ สถานการณ์ที่เป็นปัญหา โดยใช้กระบวนการการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ได้มาซึ่งปัญหาแหล่งข้อมูลในการแก้ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหา ผ่านกระบวนการคิดและการสะท้อนกลับ (reflection) นำไปสู่ความรู้และความคิดรวบยอด อันจะนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ต่อไป

นอกเหนือจากแนวคิดที่มุ่งพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาตามกระบวนการต่างๆ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ยังสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้หลักสูตรมีการปรับปรุง ปรับเปลี่ยน

วิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยอีกด้วย ทั้งนี้นอกเหนือจากการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูให้มีทักษะการแก้ปัญหาแล้วนั้น ทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูนับว่าเป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครู ซึ่งสำนักงานการอุดมศึกษา (2552) ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่มุ่งให้เกิดแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ethics and moral) 2) ด้านความรู้ (knowledge) 3) ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี (numerical analysis, communication skills and information technology skills) และสำหรับนักศึกษาศาสาครศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ที่มีทักษะที่สำคัญเฉพาะ ซึ่งได้มีมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ด้านที่ 6 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามทักษะที่พึงประสงค์ได้แก่ 1) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย 2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย และ 3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ

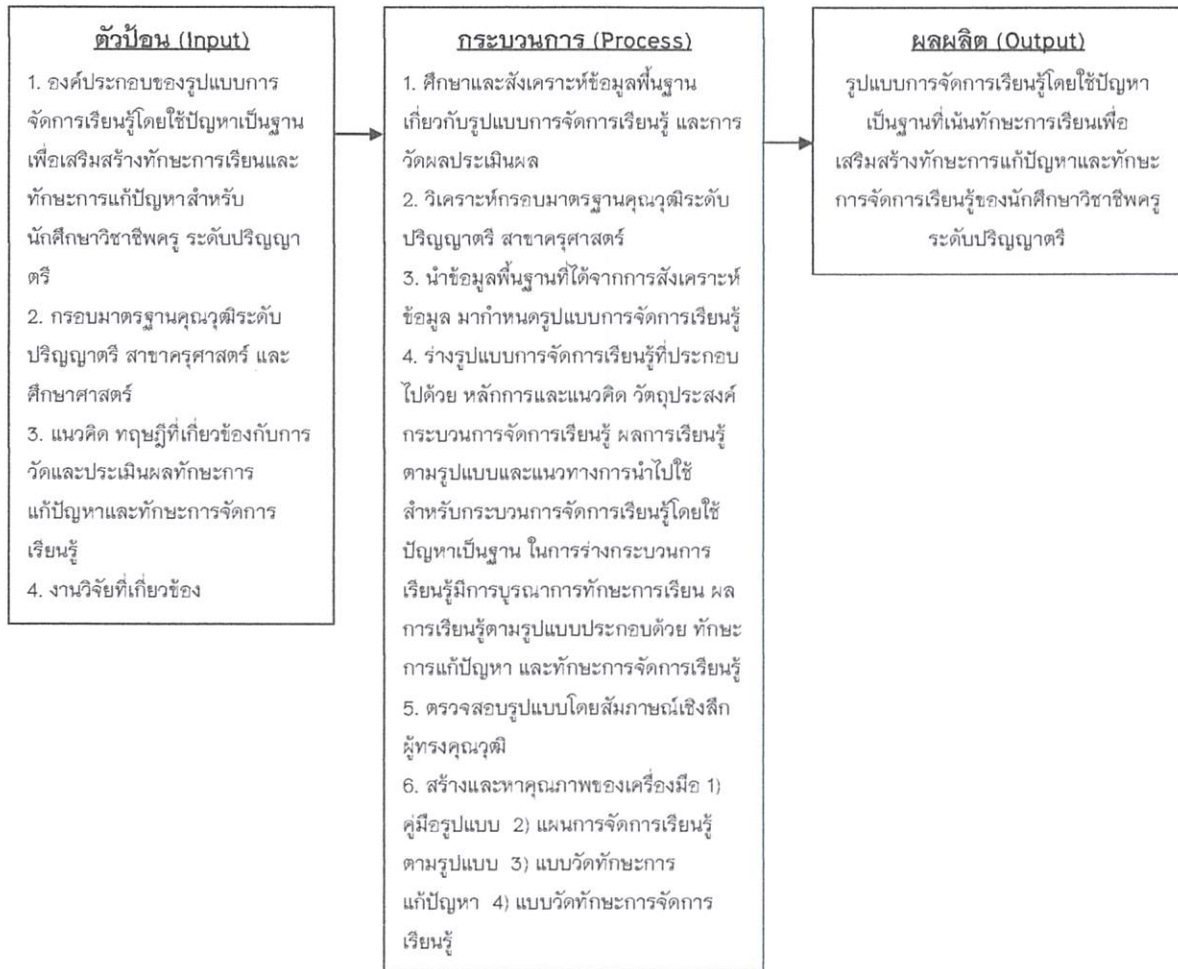
จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อการนำไปใช้เพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูทางด้านทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี

ด้านการศึกษา
A. วรรณ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทักษะการเรียน ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ ร่วมกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และทักษะการเรียนเพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้กระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมผู้เรียน
- ขั้นที่ 2 การเสนอปัญหาและพบปัญหา
- ขั้นที่ 3 การกำหนดปัญหา

คำนำถ้อยของ

นายสม

ขั้นที่ 4 การระดมสมองวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
ขั้นที่ 5 การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
ขั้นที่ 6 การสังเคราะห์งาน ดำเนินการแก้ปัญหา
ขั้นที่ 7 การประเมินกระบวนการแก้ปัญหา
ขั้นที่ 8 การนำเสนองานและการประเมินผลงาน

และจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้ได้ทักษะการเรียนรู้ 10 ทักษะ ได้แก่

- 1) ทักษะคิดและแรงจูงใจ
- 2) การจัดระบบการเรียนรู้และการบริหารเวลาเรียน
- 3) การเตรียมพร้อมในการเรียน
- 4) การลดความวิตกกังวลในการเรียน
- 5) การเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมในการเรียน
- 6) การจดบันทึกการเรียน
- 7) การทำการบ้าน งานที่ได้รับมอบหมาย
- 8) การทบทวนบทเรียน
- 9) การศึกษาค้นคว้า
- 10) การเตรียมตัวในการสอบ

3. ร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้

ร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้จากองค์ประกอบของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูล 8 ขั้นตอน นำมาบูรณาการกับทักษะการเรียนรู้ 10 ทักษะได้เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมผู้เรียน
- ขั้นที่ 2 ชื่นเสนอปัญหาและพบปัญหา
- ขั้นที่ 3 ชื่นกำหนดปัญหา
- ขั้นที่ 4 ชื่นระดมสมองและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ปัญหา

- ขั้นที่ 5 ชื่นการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
- ขั้นที่ 6 ชื่นการดำเนินการแก้ปัญหา
- ขั้นที่ 7 ชื่นประเมินกระบวนการแก้ปัญหา
- ขั้นที่ 8 ชื่นนำเสนองานและประเมินผลงาน
- ขั้นที่ 9 ชื่นประเมินตนเองหลังเรียน

รายละเอียดการสังเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน

กระบวนการใช้ปัญหาเป็นฐาน (8 ขั้นตอน)	ทักษะการเรียนรู้	การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ (9 ขั้นตอน)
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมผู้เรียน	- ทักษะคิดและแรงจูงใจ	ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมผู้เรียน
ขั้นที่ 2 การเสนอปัญหาและพบปัญหา	- การเตรียมพร้อมในการเรียน - การเข้าเรียนและมีสมาธิในการเรียน - การจดบันทึกการเรียน	ขั้นที่ 2 ชื่นเสนอปัญหาและพบปัญหา
ขั้นที่ 3 การกำหนดปัญหา	- การตั้งเป้าหมายการเรียน - การจัดระบบการเรียนรู้และการบริหารเวลาเรียน	ขั้นที่ 3 ชื่นกำหนดปัญหา
ขั้นที่ 4 การระดมสมองและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	- การเข้าเรียนและมีส่วนร่วมในกลุ่ม - การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - การอ่านและการทบทวน - การจดบันทึกการเรียน - การศึกษาค้นคว้า	ขั้นที่ 4 ชื่นระดมสมองและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
ขั้นที่ 5 การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	- การศึกษาค้นคว้า - การอ่านและการทบทวน - การจดบันทึกการเรียน - การทำการบ้านงานที่ได้รับมอบหมาย	ขั้นที่ 5 ชื่นการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
ขั้นที่ 6 การสังเคราะห์งานดำเนินการแก้ปัญหา	- การจดบันทึกการเรียน - การจัดระบบการเรียนรู้และการบริหารเวลาเรียน	ขั้นที่ 6 ชื่นการดำเนินการแก้ปัญหา

คำนำหน้าชื่อ

ตาราง 1 การสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน (ต่อ)

กระบวนการใช้ปัญหาเป็นฐาน (8 ขั้นตอน)	ทักษะการเรียนรู้	การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ (9 ขั้นตอน)
ขั้นที่ 7 การประเมินกระบวนการแก้ปัญหา	- การจัดระบบการเรียนรู้และการบริหารเวลาเรียน - การจัดบันทึกการเรียนรู้	ขั้นที่ 7 ขั้นประเมินกระบวนการแก้ปัญหา
ขั้นที่ 8 การนำเสนอผลงานและการประเมินผลงาน	- การอ่านและการทบทวน - การจัดบันทึกการเรียนรู้	ขั้นที่ 8 ขั้นนำเสนอผลงานและประเมินผลงาน
	- การเตรียมตัวในการสอบ	ขั้นที่ 9 ขั้นประเมินตนเองหลังเรียน

4. ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

- 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2) วัตถุประสงค์เฉพาะตามรูปแบบ
- 3) เนื้อหาสาระที่ใช้สอนตามรูปแบบ
- 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ
- 5) การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ
- 6) บทบาทผู้สอน และผู้เรียน

5. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้านการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์เฉพาะตามรูปแบบ เนื้อหาสาระที่ใช้สอนตาม

รูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบซึ่งมี 9 ขั้นตอน การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ บทบาทผู้สอน และบทบาทผู้เรียน โดยกำหนดผลที่เกิดกับผู้เรียนได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

อภิปรายผล

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา และแบบวัดทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในทุกด้าน และมีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ 4.68 โดยผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) วัตถุประสงค์เฉพาะตามรูปแบบ 3) เนื้อหาสาระที่ใช้สอนตามรูปแบบ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผลตามรูปแบบ 6) บทบาทผู้สอน และบทบาทผู้เรียน

ในแต่ละองค์ประกอบได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ชัดเจน และเหมาะสม ทั้งได้มีการนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้คุณภาพของเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่เน้นทักษะการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.81 แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา และแบบวัดทักษะการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1 ซึ่งมีความเหมาะสมสามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา สังเคราะห์เอกสารและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาตรวจสอบความ

เหมาะสม โดยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็นการบูรณาการระหว่างการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้ได้เป็นขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ผ่านกระบวนการคิด การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การทำงานกลุ่ม และการวางแผนในการจัดการปัญหาผนวกกับการมีทักษะการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีและมีแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนควรศึกษาลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมรวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบให้ถี่ถ้วนก่อนนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้สอนที่เคยเป็นผู้บรรยาย หรือนำกิจกรรมต้องปรับเป็นผู้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือผู้เรียน ตลอดจนคอยให้คำชี้แนะ และสร้างบทเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดสำคัญของปัญหา จนสามารถระบุปัญหาได้อย่างชัดเจน และนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาในท้ายที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในเรื่องรายวิชาอื่นที่มีธรรมชาติวิชาเกี่ยวกับการสอน การจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ และครอบคลุมในทุกเนื้อหาวิชา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนาจต้อง
นภสร